

PROPOZYCJA UTWORZENIA NOWEGO KIERUNKU STUDIÓW

Proponowana nazwa kierunku studiów w jęz. polskim: logopedia..... w jęz. angielskim: Speech Therapy.....
Język wykładowy: polski
Nazwa wydziału proponowanego do organizacji kształcenia na nowym kierunku oraz informacja o: <ul style="list-style-type: none">• włączeniu kierunku do zakresu jednego z powołanych już dyrektorów kierunków• bądź konieczności powołania nowego dyrektora kierunku:
Wydział Humanistyczny; kierunek powinien zostać włączony do zakresu obowiązków dyrektorki studiów licencjackich w zakresie logopedii.
Dyscyplina lub dyscypliny, do których odnoszą się efekty uczenia się, ze wskazaniem dyscypliny wiodącej, do której przyporządkowano tworzony kierunek: <ul style="list-style-type: none">• językoznawstwo (dziedzina nauk humanistycznych) <i>[dyscyplina wiodąca]</i>: 68%• nauki medyczne (dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu): 15%• pedagogika (dziedzina nauk społecznych): 12%• psychologia (dziedzina nauk społecznych): 5%
Wskazanie związku studiów ze Strategią Rozwoju UŚ: <p>Logopedia (II stopień) to kierunek studiów, który przygotowano w ścisłym powiązaniu z zadaniami określonymi w Strategii Rozwoju Uniwersytetu Śląskiego na lata 2020–2025. Podstawowym celem strategicznym jest przekształcenie UŚ w uczelnię badawczą o najwyższym poziomie kształcenia mocno powiązanym z działalnością naukową (POB1). Mając to na uwadze, program nowego kierunku studiów został tak opracowany, aby jego sercem stała się praca dyplomowa, do której prowadzi blok zajęć przygotowujących studentów do podejmowania naukowych wyzwań zarówno w ramach powiązanych z kierunkiem zespołów badawczych, jak i w zindywidualizowanej pracy dydaktycznej, odbudowującej najlepszą tradycję universitas – wspólnoty uczących się i uczonych; miejsca przekazywania wiedzy, umiejętności i wartości akademickich. Taki bezpośredni kontakt i demokratyczne pochylanie się nad problemami badawczymi daje szansę na realizację jeszcze jednego strategicznego celu uczelni w kontekście rozwoju kadry – przywracając możliwość realizacji unowocześnionej relacji mistrz-uczeń, tworzy się warunki sprzyjające rozwojowi zawodowemu i osobistemu pracowników.</p> <p>Odnosząc się jeszcze raz do doniosłego celu strategicznego uczelni, jakim są badania naukowe, warto zauważyć, że problemy podejmowane w ramach badań logopedycznych uznaje się za niezwykle istotne w kontekście zadań wyznaczanych naukowcom przez współczesny świat. Zaburzenia mowy obejmują coraz szersze kręgi społeczne: występują u dzieci (nawet noworodków i niemowląt), młodzieży i dorosłych, szczególnie w wieku senioralnym – w tym przypadku warunkowane są nieprawidłowym przebiegiem (a czasem wręcz degradacją) procesów percepcyjnych, realizacyjnych czy umysłowych. Występujące dysfunkcje mowy zmieniają funkcjonowanie językowe, komunikacyjne i społeczne wielu osób. Uniwersalność tych problemów stawia logopedię w samym centrum badań naukowych prowadzonych w Polsce i poza nią; na drodze do poszukiwania rozwiązań, które wypracować mogą tylko interdyscyplinarne zespoły uwzględniające dorobek zagranicznych partnerów i podejmujące z nimi współpracę. W programie przygotowywanych magisterskich studiów logopedycznych uwzględniono aspekt międzynarodowy, co było możliwe także dzięki ścisłemu współdziałaniu osób przygotowujących kierunek z różnymi światowymi instytucjami i uniwersytetami.</p> <p>Następny obszar strategii UŚ określają dwa słowa: kształcenie i studenci. Cel strategiczny z nim powiązany dotyczy między innymi takiego modelowania oferty kształcenia nauczycieli, by uwzględnić w niej indywidualizację procesu dydaktycznego z zastrzeżeniem konieczności realizacji ustalonego standardu nauczania. Samo tworzenie II stopnia studiów logopedycznych jest realizacją tego celu. Nowy standard kształcenia nauczycieli, obejmujący nauczyciela logopedę (por. Obwieszczenie MEiN z 6 kwietnia 2021 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z 12 maja 2021 r., poz. 890), wskazuje,</p>

że kształcenie przyszłych nauczycieli logopedów powinno być prowadzone przez pięć lat: na studiach jednolitych magisterskich na kierunku pedagogika specjalna lub na lub studiach I i II stopnia na kierunku innym niż pedagogika specjalna. Powoływany kierunek jest zatem realną odpowiedzią na potrzeby studentów, przepisy prawa, ale także potrzeby wszystkich tych, do których trafią nasi absolwenci przygotowani w oparciu o najwyższe pedagogiczne standardy kształcenia.

Trzeci obszar badawczy w Strategii Rozwoju Uniwersytetu zakłada m.in. stworzenie i doskonalenie systemu komunikacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Kierunek logopedia ma służyć także realizacji tego zadania, choćby dlatego, że jest odpowiedzią na potrzeby edukacyjne kandydatów i studentów, które zdiagnozowano, analizując tendencje w rozwoju polskiego i światowego szkolnictwa wyższego oraz rynek pracy. Koncepcję studiów opracowano, kierując się opiniami praktyków i z nimi także zaplanowano część zajęć, tak aby poprzez eksplorowanie wiedzy stosowanej stworzyć most pomiędzy środowiskiem uczelni a otoczeniem społeczno-gospodarczym. Taki model kształcenia daje również szansę na lepszy transfer wiedzy o badaniach naukowych prowadzonych w uczelni do środowiska ich potencjalnych beneficjentów. W ten sposób koncepcja nowego kierunku realizuje nie tylko ważne cele UŚ, ale także priorytet określony przez Komisję Europejską w komunikacie Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu: Europa 2020. Podobieństwo do kierunków logopedycznych organizowanych w innych światowych uczelniach, a także moduły prowadzone w języku angielskim sprzyjają podniesieniu mobilności studentów i pracowników oraz badawczo-dydaktycznej współpracy międzyuczelnianej.

Wskazanie potrzeb społeczno-gospodarczych utworzenia studiów oraz zgodności efektów uczenia się z tymi potrzebami:

Pożądanym składnikiem nowoczesnego kształcenia w opinii zarówno przedstawicieli urzędów oraz instytucji krajowych i zagranicznych, jak i wszelkich interesariuszy zewnętrznych jest łączenie kompetencji zawodowych z ogólnymi, takimi jak m.in. umiejętności komunikacyjne służące nawiązywaniu relacji i rozwiązywaniu problemów, myślenie krytyczne i analityczne, kooperacja oraz kreatywność. W modułach opracowanych dla kierunku logopedia uwzględniono tak zdefiniowane efekty procesu dydaktycznego, co nie tylko wiąże ten kierunek ze strategią uczelni, ale również czyni z niego istotną propozycję edukacyjną realizującą ważne społecznie oczekiwania.

Planowany termin rozpoczęcia studiów: 1 X 2022

Opis kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia:

Kandydat ubiegający się o przyjęcie na studia ma już solidne podstawy teoretyczne, praktyczne i dydaktyczno-metodyczne w zakresie logopedii po ukończeniu studiów logopedycznych I stopnia. Jest to osoba, która wpisuje się w promowaną w strategii UŚ koncepcję uczenia się przez całe życie.

Poziom kształcenia: studia pierwszego stopnia / studia drugiego stopnia / jednolite studia magisterskie *

Czy studia inżynierskie: TAK / NIE *

Profil kształcenia: ogólnoakademicki / praktyczny.*

Forma studiów: stacjonarne / niestacjonarne *

Liczba semestrów: cztery

Tytuł zawodowy absolwenta: magister

Charakterystyka absolwenta:

Absolwent studiów drugiego stopnia na kierunku logopedia ma wiedzę z zakresu logopedii dotyczącą diagnozy, terapii i profilaktyki logopedycznej osób w różnym wieku. Jego wykształcenie zostało również wzbogacone o treści dydaktyczne dotyczące pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Absolwent legitymuje się wiedzą na temat prawidłowego rozwoju mowy oraz etiologii i symptomatologii wszelkich zaburzeń mowy, sposobu ich diagnozowania oraz metodyki postępowania terapeutycznego, a także wiedzą w zakresie specjalistycznych odmian tej dziedziny wiedzy, jakimi są: neurologopedia, oligofrenologopedia, gerontologopedia, surdologopedia, orofacjologopedia. Zna teoretyczne podstawy budowania skutecznej relacji terapeutycznej z pacjentem i jego rodzinnym otoczeniem oraz uwarunkowania pracy w zespole (np. w ramach współpracy z innymi specjalistami i nauczycielami). Absolwent ma także bogatą wiedzę i umiejętności z zakresu komunikacji interpersonalnej, przygotowania dydaktyczno-metodycznego, emisji i ekspresji głosu oraz autoprezentacji (logopedia medialna).

Absolwent umie zidentyfikować potrzebę wszczęcia postępowania logopedycznego poprzez przeprowadzenie diagnozy logopedycznej w celu ustalenia objawów i przyczyn występującego zaburzenia w komunikacji językowej – rozpoznania jego

patomechanizmu; poprawnie klasyfikuje rodzaje zaburzeń mowy. Charakteryzują go także umiejętności programowania i wdrażania terapii logopedycznej w zakresie zróżnicowanych zaburzeń mowy (takich jak: dyslalia, opóźniony rozwój mowy, niepełność mówienia, neurogenne zaburzenia mowy, mowa osób laryngektomowanych, zaburzenia mowy u osób w wieku senioralnym, wczesna interwencja logopedyczna, psychogenne zaburzenia mowy, problematyka rozwoju mowy w przypadku bilingwizmu). Potrafi zaplanować i wprowadzać działania oraz zajęcia dotyczące terapii, jak również zajęcia z zakresu profilaktyki logopedycznej, m.in. poprzez upowszechnianie wiedzy logopedycznej w społeczeństwie, wczesną identyfikację ryzyka zaburzeń mowy oraz zapobieganie negatywnym skutkom istniejących już problemów logopedycznych. Absolwent posiada umiejętność nawiązywania współpracy z rodziną i otoczeniem pacjenta/dziecka/ucznia. Potrafi w praktyce zastosować umiejętności skutecznej komunikacji interpersonalnej w celu motywowania pacjenta, wspierania jego rodziny i otoczenia oraz ułatwiania mu przezwyciężania kryzysów związanych z wystąpieniem zaburzenia w komunikacji językowej.

Podczas zajęć teoretycznych, ćwiczeniowych oraz podczas praktyk absolwent nabywa sprawności w zakresie diagnozy zaburzeń mowy, języka i komunikacji. Potrafi zaprogramować postępowanie terapeutyczne, określić prognozy oraz wdrażać terapię przy zastosowaniu właściwie dobranych metod i technik logopedycznych.

Absolwent kierunku logopedia jest przygotowany do pracy z osobami zmagającymi się z różnego rodzaju zaburzeniami mowy, w tym z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Przygotowany jest do wykonywania działań diagnostycznych i terapeutycznych w zakresie w zakresie neurologopedii, surdologopedii, gerontologopedii, oligofrenologopedii, niepełności mówienia, prowadzenia profilaktyki zaburzeń mowy w przedszkolach, szkołach podstawowych oraz w ośrodkach wczesnego wspomagania rozwoju mowy, a także do pracy w różnych instytucjach działających w sferze językowej komunikacji publicznej, kultury, edukacji, biznesu, nauki i administracji oraz innych jednostkach zatrudniających ludzi zawodowo posługujących się głosem (logopedia medialna). Ukończenie studiów magisterskich stwarza także szansę na otwarcie prywatnej praktyki logopedycznej, jak również daje możliwość pracy w instytucjach opieki zdrowotnej zajmującej się pomocą osobom z zaburzeniami mowy. Absolwent ma przygotowanie pedagogiczne, a treści realizowane w ramach studiów są zgodne ze standardami kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela zapisanymi w Obwieszczeniu MEiN z 6 kwietnia 2021 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Załącznik 3 (Dz. U. z 12 maja 2021 r., poz. 890).

Specjalności w ramach kierunku studiów (nazwa w jęz. polskim i jęz. angielskim):

brak

Przewidywana wartość wskaźnika kosztochłonności / wysokość opłaty za semestr studiów na kierunku: 1,8

Przewidywana liczba studentów: 40 osób

Podstawowa koncepcja programu studiów (lista najważniejszych modułów zajęć, przewidywana łączna liczba godzin):

Moduły zostały podzielone na trzy grupy: 1. moduły dyplomowe, 2. moduły obowiązkowe, 3. moduły fakultatywne. Wśród dyplomowych jest seminarium dyplomowe, pragmatyka tekstu naukowego, metodologia badań naukowych (lingwistycznych, pedagogicznych, logopedycznych), metody statystyczne w badaniach naukowych, narzędzia cyfrowe w edukacji, dydaktyka specjalna. Na moduły obowiązkowe i fakultatywne składają się m. in. moduły dotyczące neurogennych zaburzeń mowy, mowy osób laryngektomowanych, gerontologopedii, wczesnej interwencji logopedycznej dzieci do 3 roku życia, surdologopedii, oligofrenologopedii, psychogennych zaburzeń mowy, jąkania i gielkotu, bilingwizmu, logopedii medialnej, orofacjologopedii. Standard kształcenia nauczycieli wymaga, aby kierunki przygotowujące do tego zawodu w ciągu 5 lat zapewniły minimum 3090 godzin dydaktycznych. W związku z tym na studiach magisterskich, które uzupełniają logopedyczne studia I stopnia w UŚ, dopełnienie tego limitu wynosi minimum 1125 godzin.

Usytuowanie kierunku na tle obecnej oferty dydaktycznej UŚ (czy nie wywoła zjawiska konkurencji wewnętrznej?):

W ofercie dydaktycznej Uniwersytetu Śląskiego są tylko studia logopedyczne I stopnia. W związku z tym, że studiujący na studiach licencjackich studenci przygotowują się do wykonywania zawodu nauczyciela logopedy, w myśl obecnie obowiązujących przepisów przygotowanie to (merytoryczne, dydaktyczno-metodyczne oraz praktyczne) powinno trwać pięć lat studiów, zatem utworzenie studiów II stopnia jest wręcz koniecznością w kontekście oczekiwań zawodowych kandydatów, którzy 3 lata temu zdecydowali się podjąć licencjackie studia logopedyczne na Uniwersytecie Śląskim.

Możliwość realizacji kierunku w oparciu o posiadane zasoby kadrowe (oraz ewentualne sposoby uzupełnienia braków w tym zakresie):

Wśród pracowników Uniwersytetu Śląskiego są osoby mające merytoryczne przygotowanie do prowadzenia zajęć na kierunku logopedia i robią to z sukcesem na studiach I stopnia. Powołanie do istnienia studiów II stopnia będzie wymagało poszerzenia grona specjalistów o wykładowców mających nie tylko logopedyczne doświadczenie dydaktyczne, ale również takiż dorobek naukowy.

Możliwość realizacji kierunku w oparciu o posiadane zasoby lokalowe, materialne oraz zasoby biblioteczne (oraz ewentualne sposoby uzupełnienia braków w tym zakresie):
Nowa lokalizacja Wydziału Humanistycznego została zaprojektowana w taki sposób, żeby uwzględnić potrzeby studentów kształcących się na kierunku logopedia. Są tu między innymi sale z lustrami weneckimi, sala do logorytmiki i inne pomieszczenia, dzięki którym można bardzo kompetentnie przeprowadzać zajęcia dydaktyczne, a także prowadzić badania naukowe.
Propozycja dwóch recenzentów spośród nauczycieli akademickich posiadających co najmniej stopień naukowy doktora, reprezentujących dyscypliny nauki pokrewne do przewidywanej dyscypliny wiodącej nowego kierunku:
1. dr hab. Irena Polewczyk, prof. UŚ 2. dr Marek Kaczmarzyk, prof. UŚ
Dane kontaktowe osoby wyznaczonej do opracowania projektu:
dr Ewa Biłas-Pleszak, prof. UŚ, ewa.bilas-pleszak@us.edu.pl, tel. 606361616

PRODZIEKAN
ds. kształcenia i studentów
Wydział Humanistycznego
5.7.2022 dr hab. Anna Kałuża, prof. UŚ
Data i podpis Dziekana

Uwaga:

Jeżeli Uczelnia posiada uprawnienia do nadawania:

- stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie, do której jest przyporządkowany kierunek — nie jest wymagane pozwolenie Ministra na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu.
- stopnia doktora w dyscyplinie do której jest przyporządkowany kierunek — wymagane jest pozwolenie Ministra na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu.

Natomiast jeśli brak uprawnienia Uczelni do nadawania stopnia doktora w dyscyplinie do której jest przyporządkowany kierunek — wymagane jest pozwolenie Ministra na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu praktycznym, z wyłączeniem pozwolenia na utworzenie studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela.

Pozwolenie Ministra wymagane jest w przypadku tworzenia studiów poza siedzibą Uczelni (Filia).

* Niepotrzebne skreślić